

Хаджи Анна Юріївна

викладач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін

Сойка Юлія Юріївна

студентка юридичного факультету
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

На сучасному етапі розвитку, у зв'язку з євроінтеграцією України, зростає важливість питання щодо правильного використання юридичної термінології. Важливість правильного перекладу зумовлюється тим, що невірно перекладений документ може призвести до непорозумінь, або ж до розриву договору. Тому визначення основних проблеми і труднощів, які виникають при перекладі з англійської мови на українську мову та навпаки, є досить актуальним на сьогоднішній день.

Вивченням питання юридичного перекладу займаються такі науковці як С. Власенко, В. Карабан, В. Слепович, Л. Черноватий, Е. Щепотіна та інші. Варто зазначити, що юридичний переклад потрапляє в групу спеціалізованого перекладу або технічного перекладу і має специфічні риси технічного перекладу.

У Енциклопедичному юридичному словнику зазначено, що юридичні терміни – це «словесні позначення державно-правових понять, за допомогою яких виражається і закріплюється зміст нормативно-правових розпоряджень держави» [1].

Вчена А. Загорднюк поділяє юридичні терміни, на такі різновиди:

1. юридичні терміни повсякденного вжитку: *біженець, свідок, працівник; accomplice, accreditation;*
2. спеціальні юридичні терміни: *необхідна оборона, задоволення позову; promissory estoppel, replevin;*
3. спеціально-технічні терміни: *недоброякісна продукція, правила техніки безпеки, nonpatentable, nuclear-free* [2, с.54].

І. Шумило, М. Карпушина вважають, що «людина, яка перекладає повинна орієнтуватися у законодавстві, а також володіти спеціальною лексикою і знати особливості використання іноземної юридичної термінології в конкретному контексті» [3, 275]. Особливістю цього типу перекладу є те, що він не може бути здійсненим без знань в певній галузі. Тому перекладач повинен бути обізнаним і добре володіти юридичною лексикою.

Говорячи про труднощі перекладу юридичної термінології, слід зазначити, що некоректний вибір терміну нерідко тягне за собою неприємні нас-

лідки. Справа в тому, що міра відповідальності за помилки і неточності перекладу юридичних термінів досить висока. Наслідком помилок у виборі юридичного терміну, унікального за змістом, може бути не тільки нерозуміння сенсу юридичного тексту, а й нерозуміння особливостей правозастосування тих чи інших нормативних понять. Саме тому переклад юридичних текстів – найчастіше робота юристів і професійних перекладачів, що спеціалізуються в юридичному перекладі, що мають юридичну освіту або значний досвід в перекладі юридичних текстів.

Також А. Загороднюк зазначила, що правнича термінологія є особливою системою, велика кількість понять якої в українській мові перекладу мають чисельні відповідники (*authority – влада, повноваження, авторитет, управління; law – законодавство, закон, право; jurisdiction – судочинство, підсудність, юрисдикція; case – ситуація, випадок, обставина, аргумент; power – повноваження, сила, право*). Ці терміни можуть набувати різного значення в залежності і від загального змісту, і від конкретних обставин їх вживання [2, с. 55].

Т. Бесараб, у своїй статті зазначає, що нерідко виникають труднощі при перекладі таких термінів, як *indemnity, to indemnify, guarantee, warranty* через їх велику контекстуальність. Перекладаються ці терміни просто як «компенсація збитку». Проте *indemnity* залежно від контексту може перекладатися «*положення/норма/заява про звільнення від відповідальності / гарантія від виникнення матеріальної відповідальності / про гарантію компенсації виникнення шкоди/збитку*» [4, с. 432]. Тому перекладач повинен звертати у вагу на контекст вживання того чи іншого терміну, і лише тоді підбирати необхідний еквівалент мовою перекладу.

Також А. Ключина, при виборі еквівалента з числа «готових» англійських юридичних термінів необхідно стежити за тим, щоб різні сутності мовного законодавства не підміняли одна одну. Основним завданням перекладу як загальноновживаної, так і спеціальної (термінологічної) лексики є пошук в мові перекладу слова-еквівалента, або терміна-еквівалента відповідно. Термін-еквівалент перекладеної мови і оригінальний термін повинні бути семантично тотожними лексичними одиницями. В цілому найбільш правильним (а також найбільш частотним – 25% від загальної кількості прикладів) є прямий еквівалентний переклад, наприклад: *auction – аукціон, audit – аудит, contract – контракт, credit – кредит, export – експорт, import – імпорт, inflation – інфляція; income – дохід, market – ринок, public offering – публічна пропозиція, property – власність, stock – акція, tax – податок (income tax – прибутковий податок, sales tax – податок з продажів, property tax – податок на майно), tax base – податкова база, tax rate – податкова ставка, trade – торгівля* [5, с. 57-58].

У своїй роботі І. Шумило, М. Карпушина, також зазначили, що проблемою при перекладі може бути сучасна подвійно мовна основа англійської мови. Тобто, поряд із словами та виразами, які входять до національної мови, наявні терміни-слова та терміни-словосполучення, запозичені з класичних та сучасних

європейських мов. Часто запозичується з французької та латинської мов і широко використовуються у юридичній практиці й до сьогодні [3, с. 276].

Різниця в законодавчих системах та лінгвістичних традиціях країн, різне оформлення документів будь-якого типу, своєрідність мов, лінгвокультурні розбіжності мови, також спричиняють труднощі під час перекладу термінів з англійської мови на українську.

Отже, враховуючи вищезазначене, перекладач або юрист повинен бути обізнаний, звертати увагу на контекст вживання того чи іншого терміну. Також переклад вимагає знання тієї галузі, якої стосується переклад, потрібно знати і розуміти зміст термінів англійської мови і української мови в тому числі. Однією із причин виникнення труднощів є те, що під час перекладу можуть бути терміни, які є запозичені в англійській мові із інших мов, наприклад з французької або латинської, тому для більш точно перекладу потрібно звертати увагу на їх походження. Також важливо виділяти таку проблему, як багатозначність юридичних термінів, не тільки серед різних галузей науки, але й всередині самої юридичної галузі тексту.

1. Енциклопедичний юридичний словник. Київ. 2001 р.

2. Загороднюк А. С. Труднощі юридичного перекладу англійських термінів-полісемантів українською мовою (на прикладі термінів "law", "body", "case", "regulation", "public" та "power"). *Science and Education a New Dimension: Philology*, I(3). 2013. С. 53–56.

3. Шумило І. І., Карпушина М.Г. Труднощі перекладу юридичних термінів англійської мови. «Молодий вчений». №12 (52). Грудень, 2017. С. 275–278.

4. Бесараб Т. П. Особливості перекладу юридичної термінології США та Великобританії. *Сборники научных работ НТУ «ХПИ»: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти № 28–НТУ «ХПИ»*. 2010. С. 421–437.

5. Ключина А. М., Здор А. И. Проблемы и способы перевода английских терминов в текстах юридического дискурса. *Поволжский педагогический вестник*. 2016. №3(12). С. 54–59.

Шубенок Тамара Іванівна,
викладач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЩОДО МОВНОГО ПИТАННЯ МІГРАНТІВ

Якщо вірити археологам, мігрантами є майже всі люди на землі: людство виникло у Африці приблизно 200 тисяч років тому і розповсюдилось по всьому світі – у Європу, Азію, Австралію, Америку. У світі нараховують 200 мільйонів мігрантів, тому проблеми і можливості, пов'язані з міграцією, обговорюються як політиками так і звичайними людьми по всьому світі. Як сказав журналіст Борис Альтнер, ХХІ століття ми могли б назвати «віком мігрантів». [1]